

บทความวิจัย

การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการยอมรับพยานหลักฐาน*

ทางนิติวิทยาศาสตร์

THE EXERCISE OF PROSECUTORIAL DISCRETION IN FORENSIC EVIDENCE ACCEPTANCE

ศลธร คงหวาน

Sonthon Khongwan

นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุฎฐิบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

Doctor of Philosophy Program in Forensic Science and Criminal Justice, Silpakorn University, Thailand

ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี

Supachai Supraluknaree

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Science, Silpakorn University, Thailand

Corresponding author E-mail: Sonthonkhongwan@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความหมายและลักษณะการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ 2) ศึกษาคุณค่าเชิงพิสูจน์ของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และ 3) ศึกษาแนวทางการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ดุลพินิจของพนักงานอัยการเกี่ยวกับการสั่งฟ้องคดี มีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อย่างไรก็ตาม การใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ยังมีปัญหาเกี่ยวกับ 1) ขอบเขตการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ 2) ความรู้ความเข้าใจพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการ 3) มาตรฐานการเก็บรวบรวม รักษา และการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และ 4) อำนาจการสอบสวนของพนักงานอัยการในคดีที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้เสนอให้มีการกำหนดแนวทางในการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ การกำหนดให้พนักงานอัยการ

* Received 07 August 2023; Revised 28 August 2023; Accepted 28 August 2023

มีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีที่เกี่ยวกับพยานนิติวิทยาศาสตร์ และ การจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานอัยการเกี่ยวกับพยานนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้การใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: พนักงานอัยการ, ดุลพินิจ, พยานหลักฐาน, นิติวิทยาศาสตร์

Abstract

This research article has objectives for 1) to study the meaning and the exercise of public prosecutor discretion, 2) to study a probative value of forensic evidence and 3) to study the approach of discretion on the public prosecutor in forensic evidence acceptance by using the studying method of qualitative research. The results showed that when the public prosecutors receive the investigation files, the forensic evidence will be considered to make an opinion and an order whether to prosecute the alleged offender to the court. The discretion of the public prosecutors for ordering to prosecute the case is very important in the criminal justice process. However, there are problems for the discretion of the public prosecutors in forensic evidence acceptance which are 1) the extent of the discretion of the public prosecutor, 2) knowledge and understanding of forensic evidence from the public prosecutors, 3) the standard of collection, preservation, and examination of forensic evidence, and 4) the authority to investigate for public prosecutors in cases related to forensic evidence. Therefore, the researcher proposed to establish the approach of hearing the forensic evidence witnesses by having the public prosecutors participate in the investigation cases that related to forensic evidence, also to arrange the training for the public prosecutors about forensic evidence which will help the public prosecutors to discrete the forensic evidence acceptance to be more efficient.

Keywords: Prosecutor, Discretion, Evidence, Forensic Science

บทนำ

ระบบการดำเนินคดีอาญาของราชอาณาจักรไทยเป็นไปตาม “หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ” (Public Prosecution) ตามหลักการนี้ถือว่าเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น รัฐเป็นผู้เสียหายเพราะรัฐมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาคือ พนักงานอัยการ เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาขึ้นก่อนฟ้อง (Pretrial Stage) โดยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ ใช้ “หลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ” (Opportunity Principle) หลักดังกล่าวถือว่า เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เจ้าพนักงานอาจไม่ดำเนินการสอบสวนก็ได้หรืออาจยุติการสอบสวนเมื่อใดก็ได้เสมอ และเมื่อได้สอบสวนแล้วเห็นว่าผู้ต้องหากระทำผิดจริงและมีพยานหลักฐานพอฟ้อง เจ้าพนักงานก็อาจไม่ฟ้องผู้ต้องหาขึ้นได้ด้วย ขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคดี (คณิต ณ นคร, 2561) เช่น ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้วยเหตุผลทางหลักอาชญาวิทยา หรือด้วยเหตุผลเกี่ยวกับพยานหลักฐาน เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการอย่างกว้างขวางในการที่จะตัดสินใจว่าควรฟ้องหรือไม่ อันเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ (สัญลักษณ์ ปัญญวัฒน์ลิขิต, 2552) ดุลพินิจของพนักงานอัยการเป็นอำนาจในการพิจารณากลับกรองสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีส่งให้พนักงานอัยการเพื่อการพิจารณาผลการดำเนินคดีทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ววินิจฉัยสั่งคดี มีผลต่อการสั่งฟ้องและการสั่งไม่ฟ้องคดีนั้นต่อศาล ซึ่งเป็นคำสั่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรม เพราะอาจทำให้การดำเนินคดีโดยรัฐยุติลงที่ชั้นพนักงานอัยการ หรืออาจจะต้องดำเนินต่อไปในชั้นศาลก็ได้ (เข้มชัย ชุตินวงศ์, 2560) บทบาทของพนักงานอัยการจึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนและศาล เปรียบเสมือนผู้คุมจุดยุทธศาสตร์ (hold a strategic position) ในทางคดี เพราะคดีทั้งหมดต้องผ่านมาจากสำนักงานอัยการ (ประพันธ์ นัยโกวิท, 2539) สอดคล้องกับ David W. Neubauer, Henry F. Fradella (2010) พนักงานอัยการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่อยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของระบบยุติธรรมทางอาญา ในขณะที่ตำรวจ ทนายฝ่ายจำเลย ผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่คุมประพฤติมีความเชี่ยวชาญในขั้นตอนเฉพาะของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หน้าที่ของพนักงานอัยการเป็นสะพานเชื่อมพื้นที่ทั้งหมดเหล่านี้ อีกทั้งยังเป็นบทบาทที่สาธารณะมอบความไว้วางใจ (Fiduciary Duties) ปฏิบัติหน้าที่ในการใช้ความซื่อสัตย์สุจริต (Duty of Loyalty) และด้วย

ความระมัดระวัง (Duty of care) ในการทำงานของพนักงานอัยการ (Green, Bruce A. and Roiphe, Rebecca, 2020) สำนักงานอัยการได้กลายเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจมากที่สุดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Jeffrey Bellin, 2020) (Kären M. Hess, 2009) (Robert L. Misner, 1996)

ด้วยขอบเขตอำนาจที่กล่าวมานี้ การใช้ดุลพินิจถือเป็นอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งของพนักงานอัยการและเป็นอำนาจที่ส่งผลต่อการสังคม (John A. Lundquist, 1972) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดำเนินคดีของพนักงานอัยการจากแนวคำพิพากษา โดยตั้งข้อสังเกตว่า อำนาจดุลพินิจของพนักงานอัยการต้องตัดสินใจบนพื้นฐานของเกณฑ์บางอย่าง อย่างไรก็ตาม อำนาจการใช้ดุลพินิจของอัยการจึงยังมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับวิธีการหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของฝ่ายอัยการ (David W. Neubauer, Henry F. Fradella., 2010) (Jeffrey Bellin, 2020) เนื่องจากการใช้ดุลพินิจที่มีขอบเขตกว้างทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นได้ (Samuel J. Levine, 2017) การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการจึงยังไม่มีขอบเขตของอำนาจที่ชัดเจน รวมถึงมีข้อจำกัดใด ๆ หรือไม่ที่ส่งผลต่อการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ดุลพินิจที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับหรือไม่ยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่มีการประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในกระบวนการเก็บ ตรวจ วิเคราะห์ และรายงานผล พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและยอมรับพยานหลักฐานเหล่านั้นอย่างไร

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การใช้ดุลพินิจในการสังคมอาญาของพนักงานอัยการเกี่ยวกับพยานดิจิทัล” เฉพาะในส่วนการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการ องค์ความรู้ของการใช้ดุลพินิจ รวมถึงสภาพปัญหาในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ เพื่อนำมาสรุปเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการที่มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์สำหรับการประยุกต์ใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหมายและลักษณะการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ
2. เพื่อศึกษาคุณค่าเชิงพิสูจน์ของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ศึกษาการใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการ ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) รวบรวมเอกสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับดุลพินิจของพนักงานอัยการ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาสรุปเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการ

ผลการวิจัย

การสังเกตของพนักงานอัยการตามหลักการใช้ดุลพินิจเป็นการพิจารณาพยานหลักฐานจากการสอบสวนว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งพนักงานอัยการอาจใช้ดุลพินิจสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดีนั้นต่อศาล ผลการวิจัยจากเอกสาร พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ

ดุลพินิจของอัยการ ไม่มีคำจำกัดความหมายทางกฎหมายของคำศัพท์ดังกล่าวไว้โดยตรง คำจำกัดความเกี่ยวกับดุลพินิจมีการยกขึ้นมาอธิบายกันอย่างแพร่หลายของ (Davis, Kenneth C., 1969) ซึ่งอธิบายว่า ดุลพินิจเป็นทางเลือกที่จะทำหรือไม่ทำอะไร (Kären M. Hess, 2009) อธิบายว่า ดุลพินิจคือ เสรีภาพในการตัดสินใจ (Joycelyn M. Pollock, 2010) อธิบายว่า ดุลพินิจสามารถกำหนดได้ว่า ผู้ใช้ดุลพินิจมีอำนาจในการเลือกกระทำระหว่างสองการกระทำหรือมากกว่านั้น และ (Bryan A. Garner, 2009) อธิบายว่า ดุลพินิจเป็นวิจักษ์ญาณส่วนบุคคล เป็นอำนาจของบุคคลในการตัดสินใจอิสระ โดยปราศจากการแนะนำหรือการยินยอมจากบุคคลอื่น

ดุลพินิจจึงเป็นส่วนที่จำเป็นและสำคัญของงานพนักงานอัยการในการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงเฉพาะราย สอดคล้องกับ (Joycelyn M.

Pollock, 2010) ดุลยพินิจเป็นองค์ประกอบสำคัญในบทบาทของผู้ปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดุลยพินิจเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการบังคับใช้กฎหมาย หลักการดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวคิดของ James Hamilton ประธานสมาคมอัยการระหว่างประเทศ (The International Association of Prosecutor) ได้กล่าวในพิธีเปิดประชุมประจำปีของสมาคมอัยการระหว่างประเทศว่า พนักงานอัยการต้องมีความเป็นอิสระหรืออิสรภาพเพียงพอในการตัดสินใจโดยไม่คำนึงถึงแรงกดดันจากภายนอก กรณีที่สามารถกดดันและนำมาซึ่งความกดดันดังกล่าวได้ พนักงานอัยการจะไม่สามารถปกป้องผลประโยชน์แห่งความยุติธรรม จะไม่สามารถเคารพหลักนิติธรรมหรือสิทธิมนุษยชนได้ (United Nations Office on Drugs and Crime, 2014) อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่า ดุลยพินิจของพนักงานอัยการจะไม่มี การควบคุม พนักงานอัยการมักได้รับอิทธิพลในการใช้ดุลยพินิจจากพนักงานอัยการคนอื่นในกระบวนการพิจารณาคดี ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม รวมถึงพนักงานอัยการที่เพิ่งเริ่มการปฏิบัติหน้าที่ได้รับการศึกษาจากบรรทัดฐานของพนักงานอัยการคนอื่นในกระบวนการพิจารณาคดี (David W. Neubauer, Henry F. Fradella., 2010)

จากที่ศึกษาจากงานวรรณกรรมที่อภิปรายแนวคิดเรื่องการใช้ดุลยพินิจของพนักงานอัยการจะให้ความสำคัญกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ดุลยพินิจของพนักงานอัยการในส่วนที่การสังคดีหรือการทำความเห็น อย่างไรก็ตามการให้ความหมาย ความสำคัญ รวมถึงอำนาจดุลยพินิจของพนักงานอัยการไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจสรุปในเบื้องต้นได้ว่า ดุลยพินิจของอัยการหมายถึง อำนาจในการตัดสินใจในการสังคดี อำนาจนี้มีความเป็นอิสระจากการถูกรอบงำจากภายนอก เป็นอำนาจที่ส่งผลต่อการดำเนินคดีต่อไปหรือยุติคดีในชั้นพนักงานอัยการ

2. คุณค่าเชิงพิสูจน์ของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญา

Erin Murphy (2017) อธิบายว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์หมายถึงพยานหลักฐานที่ได้มาจากการใช้วิทยาการแขนงหนึ่งหรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตรวจสอบและพิสูจน์ความผิดทางอาญา พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นด้วยการวิเคราะห์ หรือวิจัย นำสืบโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้ทำการตรวจ วิเคราะห์หรือวิจัย สังเกตเหตุการณ์หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับในคดีนั้นมาแล้ว ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์คือ พยานความเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามกฎหมายนั่นเอง (สารัตน์ ล้วนดี, 2560) ทั้งนี้ (จรัญ ภักดีธนากุล, 2560) พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นับเป็นพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ได้มากที่สุดชนิดหนึ่ง เพราะเป็นความรู้ที่ได้รับการยอมรับ และเป็น

พยานหลักฐานที่ไม่สามารถจะแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้ง่ายเหมือนดังเช่นพยานหลักฐานประเภทอื่น ๆ สอดคล้องกับ (ณัฐ ตันศรีสวัสดิ์ และ ชินวัต สุวรรณทิพย์, 2549) เห็นว่า ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มีความน่าเชื่อถือมากกว่าหลักฐานอื่น ถ้าการให้เหตุผลของพยานผู้เชี่ยวชาญเป็นไปตามตรรกะและมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับ

ปัจจุบันพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญมากในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นพยานหลักฐานที่เปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงได้ยาก จึงเป็นข้อมูลที่จะบอกถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานที่เกิดเหตุได้ ทั้งยังสามารถเชื่อมโยงบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีได้ ข้อเท็จจริงที่จะได้จากพยานวัตถุนั้นจะต้องผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์หลากหลายแขนง ด้วยขั้นตอนและวิธีการที่มีมาตรฐานและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ได้ซึ่งข้อสรุปและการแปลผลที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการยุติธรรมได้ (คณะวิทยาศาสตร์ ประยุทธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2559)

3. ความรู้ความเข้าใจพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานอัยการ

การพิจารณาคดีที่มีพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ประกอบอยู่ในสำนวนสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้ที่ทำการพิจารณาคดีต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ ทราบถึงข้อจำกัด และเงื่อนไขต่าง ๆ ของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ประเภทต่าง ๆ และเข้าใจนัยของผลการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสามารถนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจพิสูจน์ไปประยุกต์เข้ากับหลักกฎหมาย (คณะวิทยาศาสตร์ ประยุทธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2559) ความรู้ความเข้าใจพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จึงเป็นสิ่งที่บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว

การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในขั้นตอนแรกเป็นการพิจารณาตามเกณฑ์พยานหลักฐาน (The Evidential Stage) ซึ่งหากคดียื่นจากการพิจารณาแล้วไม่ผ่านเกณฑ์พยานหลักฐาน ก็ย่อมไม่อาจดำเนินคดีนั้นต่อไปได้ โดยการพิจารณาตามเกณฑ์พยานหลักฐานนี้ พนักงานอัยการต้องตรวจสอบให้แน่ใจก่อนว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะนำไปสู่ความเป็นไปได้ตามความจริงที่ศาลจะพิพากษาลงโทษผู้ถูกกล่าวหา การวินิจฉัยว่ามีพยานหลักฐานที่จะพ้องคดีอาญา อัยการต้องพิจารณาว่าพยานหลักฐานสามารถนำสืบต่อศาลได้หรือไม่ และมีน้ำหนักน่าเชื่อถือได้หรือไม่ด้วย ทั้งนี้ พนักงานอัยการไม่ควรละเลยพยานหลักฐานนั้นเพียงเพราะว่าตนไม่แน่ใจว่าพยานหลักฐานนั้นสามารถให้นำสืบต่อศาลหรือเชื่อถือได้หรือไม่ หากแต่อัยการควรพิจารณาพยานหลักฐานนั้นโดยละเอียดเมื่อต้องวินิจฉัยว่ามีความเป็นไปได้ตามความเป็นจริงที่ศาลจะพิพากษาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่ (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และคณะ, 2551)พนักงาน

อัยการจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ เพื่อสามารถใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้อง

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความแตกต่างจากพยานหลักฐานประเภทอื่น ๆ ที่แสดงออกให้เห็นทางกายภาพ เช่น อาวุธที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือเอกสารหลักฐานการกู้ยืมเงิน เป็นต้น จึงทำให้นิติวิทยาศาสตร์ถูกรับรู้และความเข้าใจที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น การปฏิบัติในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จึงมีความแตกต่างจากพยานหลักฐานทางกายภาพอื่น ๆ ไม่ว่าในแง่ของการได้มาหรือการอธิบายพยานหลักฐานเหล่านั้น ด้วยความแตกต่างของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานทางกายภาพทำให้พนักงานอัยการ ซึ่งมีความรู้ทางนิติศาสตร์มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางกฎหมายอาจไม่เข้าใจกระบวนการทางเทคโนโลยี ข้อจำกัดทางองค์ความรู้เช่นนี้ส่งผลกระทบต่อการทำงานทำความเข้าใจพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ มีผลโดยตรงต่อการใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการในการสั่งคดีที่มีพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง

ดังนั้น แม้การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการสามารถใช้ได้อย่างกว้างขวาง ไม่ได้มีการจำกัดกรอบที่มีความเข้มงวดในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการไว้ แต่สิ่งที่ต้องตระหนักอยู่เสมอคือพนักงานอัยการมีความรู้ความเข้าใจในพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อการใช้ดุลพินิจยอมรับพยานในคดีอย่างไร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมาว่าพนักงานอัยการจะใช้ดุลพินิจไปตามอำเภอใจหรือไม่ อันส่งผลเสียต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรอัยการและกระบวนการยุติธรรมซึ่งควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจในคดีที่มีความเฉพาะเรื่องสอดคล้องกับ (รุ่งโรจน์ แจ่มพิทยากรณ์, 2555) เห็นว่า สำนักงานอัยการสูงสุดควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบดุลพินิจของพนักงานอัยการในการสั่งไม่ฟ้องคดีเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและเพื่อให้การใช้ดุลพินิจเป็นไปโดยถูกต้องในการอำนวยความยุติธรรม

4. มาตรฐานการเก็บรวบรวมรักษาและพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

จากการศึกษาพบว่าปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานกลางเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมรักษาและพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดประเด็นข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในรูปของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มีความเสี่ยงต่อการถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข สูญหาย เสียหาย อย่างง่ายตาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำต้องมีการ

ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องหลายทอด ดังนั้น เพื่อให้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความน่าเชื่อถือในการจัดเก็บและจัดการของ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องศึกษามาตรฐานที่เป็นสากลและเป็นที่ยอมรับในชุมชนทาง นิติวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับการศึกษาของ (จักรกฤษณ์ วรวิทย์ และ ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี, 2566) พบว่า มาตรฐานการตรวจพิสูจน์ของ ห้องปฏิบัติการ ศาลได้หยิบยกประเด็นเรื่อง มาตรฐานการตรวจของหน่วยงานที่ตรวจวิเคราะห์ มาประกอบการให้น้ำหนัก จากกรณีศึกษาคำพิพากษาศาลจังหวัดเกาะสมุย คดีหมายเลขแดงที่ 2459/2558 พบว่า ศาลวินิจฉัยถึงความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่ทำการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยได้รับการรับรองระบบมาตรฐาน ไอเอสโอ (ISO) 17025 เป็นการดำเนินงานตาม มาตรฐานสากล ส่งผลให้ผลการตรวจวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ รายงานผลการตรวจมีน้ำหนัก ควรค่าแก่การรับฟังได้อย่างสิ้นสงสัย ดังนั้น หน่วยงานที่ทำการตรวจวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์ ต้องมีการพัฒนามาตรฐานตามหลักเกณฑ์ มาตรฐานสากลอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ผลการตรวจ พิสูจน์มีคุณค่าเชิงพิสูจน์

ปัญหาประการต่อมาจากการศึกษา พบว่า มาตรฐานกลางที่กล่าวถึงนี้ไม่ได้เป็นแนว ปฏิบัติที่ทุกหน่วยงานยอมรับ แนวทางและวิธีการตรวจพิสูจน์ของแต่ละหน่วยงานมีความ แตกต่างกัน เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานกลางของประเทศที่กำกับคุณภาพและมาตรฐานการ ตรวจพิสูจน์ หน่วยงานที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากลก็อาจจะมีแนวปฏิบัติที่แตกต่างไป ตามแต่นโยบายของผู้บริหารหน่วยงาน ความพร้อมของทรัพยากร ความสามารถของบุคลากร และระบบการ ฉะนั้น ในการพิจารณาคดีที่พึงควรระวังการให้น้ำหนักพยานหลักฐานผลการตรวจ พิสูจน์ที่รายงานโดยห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์ที่ยังไม่ได้รับการรับรองโดยมาตรฐานสากล ซึ่ง เป็นการยากที่จะประเมินได้ว่าผลการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานได้ผ่านกระบวนการตรวจ พิสูจน์ที่น่าเชื่อถือหรือไม่

เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับพนักงานอัยการ จากการไม่มีมาตรฐานกลาง ในการเก็บรวบรวมรักษาและพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์แล้ว เห็นได้ว่า พนักงาน อัยการไม่มีเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือกระบวนการรวบรวมข้อมูล ทำให้การใช้ดุลพินิจของพนักงานอยู่บนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของพนักงานอัยการแต่ละคน ซึ่งอาจเป็นการเข้าใจที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

อภิปรายผล

พยานหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่มีสำคัญในคุณค่าเชิงพิสูจน์ความผิด กระบวนการในการรวบรวมต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการปนเปื้อนซึ่งอาจส่งผลต่อการรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ (รัชดาภรณ์ น้อยแก้ว และวรรัช วิชชวาณิชย, 2563) ที่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเป็นหน่วยงานแรกในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีหน้าที่บริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีผลต่อการรับฟัง การพิจารณา และการตัดสินคดีของศาล

การใช้พยานหลักฐานในการพิสูจน์ความจริงในคดีมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะการกระทำความผิดที่มีพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง อีกทั้งระบบการดำเนินคดีอาญาของราชอาณาจักรไทยเป็นไปตามหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ ตามหลักการนี้ถือว่าเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น รัฐเป็นผู้เสียหายเพราะรัฐมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา คือ พนักงานอัยการ เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง โดยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการใช้หลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ ฉะนั้น การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการสั่งคดีถือว่ามีความสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สอดคล้องกับการศึกษาของ (สรพพชัญ รัชตะวรรณ, 2564) พนักงานอัยการถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ด้วยเหตุผลประการสำคัญคือพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจดุลพินิจสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดีอาญา การใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้องคดีของพนักงานอัยการย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาที่จะอยู่ในสถานะจำเลยที่อาจถูกคุมขังในระหว่างพิจารณา ส่วนการใช้อำนาจสั่งไม่ฟ้องโดยทั่วไปมักเกิดขึ้นในกรณีที่ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานบ่งชี้ว่าการกระทำของผู้ต้องหาไม่น่าจะมาจากหลายสาเหตุไม่ว่าจะมาจากข้อกฎหมาย หรือพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมมาไม่เพียงพอจะชนะคดีได้ พนักงานอัยการก็จะสั่งไม่ฟ้องคดี ดังนั้น จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าพนักงานอัยการถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ หากกระบวนการในชั้นพนักงานอัยการมีความบกพร่อง ส่งผลต่อการพิจารณาตัดสินคดีของศาลได้

การใช้ดุลพินิจถือเป็นอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งของพนักงานอัยการและเป็นอำนาจที่ส่งผลต่อการสังคม โดยทั่วไปพยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือพยานบุคคล ซึ่งพนักงานอัยการจะใช้ในการนำสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริงในชั้นศาล จะเป็นพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่พนักงานสอบสวนรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนตั้งแต่แรก หรือเป็นพยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือพยานบุคคลที่พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมรวบรวมเข้ามาในสำนวนหรือพนักงานอัยการสอบพยานนั้นด้วยตนเอง หากไม่มีการสอบสวนอยู่ในสำนวนประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการสอบสวนการสอบสวน กระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายซึ่งพนักงานสอบสวน ได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (11)) เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนจึงเป็นบุคคลแรกตามกฎหมายเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเกิดการกระทำความผิด การที่พนักงานอัยการไม่มีอำนาจในการสอบสวนคดีที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับการศึกษาของ (ภาวินี หาญธงชัย, 2564) เห็นว่า ระบบการดำเนินคดีอาญาของไทยที่แบ่งแยกความรับผิดชอบในการสอบสวนและการฟ้องร้องออกจากกัน พนักงานอัยการมีเพียงหน้าที่ตรวจสอบกลั่นกรองพยานหลักฐานตามสำนวนเท่านั้น ไม่มีบทบาทในการค้นหาความจริง เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และพิจารณาสังคม เพราะหากพนักงานอัยการมีอำนาจในการกำกับควบคุม การสอบสวนตั้งแต่ต้นทางย่อมทำให้การค้นหาความจริงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายให้พนักงานอัยการสามารถเข้าไปมีบทบาทในการสอบสวนหรือควบคุมกำกับกับการสอบสวนอย่างเหมาะสม และ (มานะ เผาะช่วย, 2556) เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินคดีชั้นเจ้าพนักงาน โดยมีหลักการสำคัญคือการพัฒนาให้ระบบการสอบสวนฟ้องร้องเป็นกระบวนการเดียวกัน โดยองค์กรอัยการเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวน จะต้องเข้าร่วมดำเนินคดีตั้งแต่ต้น โดยพนักงานอัยการอาจจะทำการสอบสวนด้วยตนเองหรือมอบหมายให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนภายใต้การกำกับ สั่งการ อำนาจการของพนักงานอัยการ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานในนามของพนักงานอัยการ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ดุลพินิจเกี่ยวกับการยอมรับหรือไม่ยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ทำให้การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการสั่งคดีเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดี จากปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการยอมรับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สำนักงานอัยการสูงสุดควรมีแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ขอบ่งชี้ว่าในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดมีปัจจัยอะไรบ้างที่อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานทาง เพื่อให้พนักงานอัยการสามารถนำไปใช้ประกอบการใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีได้ไม่ว่าจะเป็นการสั่งสอบเพิ่มเติม รวมถึงสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องด้วย

2. การดำเนินคดีชั้นเจ้าพนักงาน การแก้ไขกฎหมายโดยให้อัยการมีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้อัยการมีส่วนร่วมกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาตั้งแต่ต้นกระบวนการยุติธรรม

3. พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เป็นพยานหลักฐานที่มีความเฉพาะด้านในการเก็บ ตรวจ วิเคราะห์ และการรายงานผล สำนักงานอัยการสูงสุดควรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะเพื่อให้พนักงานอัยการมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสำคัญของหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และคณะ. (2551). ประมวลจริยธรรมและมาตรฐานการปฏิบัติงานของอัยการในนานาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: เตือนตุลา.

เข็มชัย ชุติวงศ์. (2560). หลักนิติธรรมกับการสั่งคดีของพนักงานอัยการ. ใน เอกสารวิชาการส่วนบุคคลหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

- คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (2559). การพัฒนาแนวทางการรับฟัง
พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ความจริงในคดี. ใน รายงานการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนาสาคดี สำนักงานศาลยุติธรรม.
- คณิต ณ นคร. (2561). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร:
วิญญูชน.
- จรัญ ภักดีธนากุล. (2560). คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. (พิมพ์ครั้งที่ 12).
กรุงเทพมหานคร: สำนักฝึกอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- จักรกฤษณ์ วรวิทย์ และ ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี. (2566). คุณค่าเชิงพิสูจน์ของพยานหลักฐานทาง
นิติวิทยาศาสตร์ ในคดีฆาตกรรมกระทำความผิด. วารสารนิติ รัฐกิจ และสังคมศาสตร์ สำนัก
วิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 7(1), 131-150.
- ณัฐ ตันศรีสวัสดิ์ และ ชินวัต สุวรรณทิพย์. (2549). การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์.
จุฬาลงกรณ์เวชสาร, 50(11), 763-767.
- ประพันธ์ นัยโกวิท. (2539). การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญาโดยพนักงานอัยการ. บท
บัณฑิต, 52(4), 25-40.
- ภาวินี หาญธงชัย. (2564). เอกภาพการสอบสวนในคดีอาญา. วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์,
14(3), 502-520.
- มานะ เเพาะช่วย. (2556). ระบบการดำเนินคดีอาญาในชั้นเจ้าพนักงาน : ศึกษาเปรียบเทียบ
ระบบของประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และประเทศไทย. ใน ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรนิติ
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชดาภรณ์ น้อยแก้ว และวรัช วิชชวาณิช. (2563). การศึกษาความสำคัญของพยานหลักฐาน
ทางนิติวิทยาศาสตร์และการนำไปใช้ประโยชน์ในคดีอาญา: กรณีศึกษาสถานี
ตำรวจภูธรในพื้นที่จังหวัดสตูล. วารสารวิชาการอาชญวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 6(2), 167-180.
- รุ่งโรจน์ แจ่มพิทยาภรณ์. (2555). การสังเกตที่ไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนในชั้นพนักงาน
อัยการ. วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์, 1(2), 40-53.
- สรพัชฌ์ รัชตะวรรณ. (2564). การสังเกตพยานหลักฐานของพนักงานอัยการด้วยเหตุที่ไม่เป็น
ประโยชน์ต่อสาธารณะ : ศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษ. วารสารนิติศาสตร์,
1(68), 150-184.

สัญลักษณ์ ปัญวัฒนลิขิต. (2552). ประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญา ศึกษากระบวนการดำเนินคดี
ชั้นเจ้าพนักงานและชั้นศาล. ใน ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สารัตน์ ล้วนดี. (2560). แนวโน้มของการใช้พยานหลักฐานด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่อการพิจารณา
คดี. ใน ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์และงาน
ยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

David W. Neubauer, Henry F. Fradella. (2010). America's Courts and the Criminal
Justice System. (10th Ed.). CA: Wadsworth: Inc.

Davis, Kenneth C. (1969). Discretionary justice. Baton Rouge. LA: Louisiana: State
University Press.

Green, Bruce A. and Roiphe, Rebecca. (2020). A Fiduciary Theory of Prosecution.
American University Law Review, 69(3), 101-158.

Jeffrey Bellin. (2020). Theories of Prosecution. California Law Review, 108(4),
1203-1253.

John A. Lundquist. (1972). Prosecutorial Discretion - A Re-Evaluation of the
Prosecutor's Unbridled Discretion and Its Potential for Abuse. DePaul
Law Review, 21(2), 485-518.

Joycelyn M. Pollock. (2010). Ethical Dilemmas and Decisions in Criminal Justice.
(6th Ed.). CA: Wadsworth: Cengage Learning.

Kären M. Hess. (2009). Introduction to Law Enforcement and Criminal Justice.
(9th Ed.). CA: Wadsworth: Cengage Learning.

Robert L. Misner. (1996). Recasting Prosecutorial Discretion. Journal of Criminal
Law and Criminology, 86(3), 717-777.

Samuel J. Levine. (2017). The Potential Utility of Disciplinary Regulation as a
Remedy for Abuses of Prosecutorial Discretion. Duke Journal of
Constitutional Law & Public Policy, 12(2), 1-12.

United Nations Office on Drugs and Crime. (2014). The Status and Role of
Prosecutors. New York: United Nations.